

ritualibus aut statutis aut litteris approbatoriis; quæ igitur à confessariis sedulo consulenda sunt. Hæc dicta sint non solum de excommunicatione, sed etiam de aliis censuris.

Quoad excommunicationes in bullâ *Cœnæ* contentas, licet hæc bulla non recepta sit in Galliâ, quædam tamen ex eis etiam apud nos vigent, sed tantummodo vi juris communis, ac proinde cum solis conditionibus ab eo vel consuetudine determinatis.

NOTA XXV.

(Pag. 273, lin. 2, ad verb. *In hæresi decessisse.*)

In Galliis hæretici, juxta multos, non habentur irregulares; id saltem videtur certum de hæreticorum filiis, qui promoventur ad ordines absque dispensatione. Quantum ad carnifices, constat eos esse irregulares, non ob infamiam præcisè, sed ex defectu lenitatis. Macellarii autem, comedii, tabernarii publici, etc. vulgo habentur ut irregulares ex defectu famæ.

NOTA XXVI.

(Pag. 313, lin. 5, ad verb. *Adjuvant.*)

Licet ex jure communi vetitum sit clericis in sacris constitutis ne se intromittant in causam sanguinis, vulgò tamen in Galliis eximunt tum à peccato, tum ab irregularitate clericum qui contra reum testificatur, non sponte sua, sed ob præceptum judicis.

Quoad illos cives qui de rei culpabilitate pronuntiant, gallice *ies Jurés*, quamvis quidam putent eos esse irregulares, id tamen dubium videtur, quia non voluntariè munus cooperationis suscipiunt.

INDEX

CAPITUM ET DUBIORUM,

QUI ANNECTUNTUR OMNIA SUMMARIA, QUÆ SINGULIS CAPITIBUS ET DUBIIS APPONUNTUR, UT SIMUL HIC PRÆ OCULIS HABEANTUR CUNCTÆ RES ET QUÆSTIONES, QUÆ IN SEPTIMO VOLUMINE CONTINENTUR.

LIBRI SEXTI

TRACTATUS SEXTUS.

CAPUT III. — De Impedimentis Matrimonii. . . . . Pag. 1

978. Impedimenta alia sunt impedientia, alia dirimentia. 979. An Ecclesia possit constituere impedimenta dirimentia. 980. Quis possit ea constituere. Dubitatur 1. An Episcopi. 981. Dubitatur 2. An impedimenta dirimentia apposita ab Ecclesia obligent infideles.

DUBIUM I. — Quæ sint impedimenta impedientia tantum. 2

982. Quæ reddant Matrimonium illicitum. I. Ecclesiæ vetitum, scilicet prohibitio Episcopi, etc. 983. II. Tempus feriarum, quæ prohibentur solemnitates, Benedictio, etc. 984. Dubitatur 1. An tunc liceat consummare. Dubitatur 2. An liceat consummare ante Benedictionem. 985. III. Catechismus. IV. Crimen, scilicet incestus, raptus, uxoricidium, etc. V. Sponsalia. 986. VI. Votum castitatis, aut Religionis. Dubitatur 1. An Episcopus possit dispensare in voto castitatis emisso post Matrimonium. 987. Dubitatur 2. An in voto emisso ante Matrimonium, ad debitum petendum. An id possint Mendicantes. Dubitatur 3. An aliquando Episcopi, etiam ad Matrimonium contrahendum. 988. Impedit etiam Matrimonium. I. Clandestinitas. II. Omissio Benedictionis. 989. III. Omissio denunciationum. 990. Dubitatur 1. An peccet graviter Parochus eas omittens, si aliunde sciat non esse impedimentum? Et quod dicitur de obligatione denunciationum ante Matrimonium, idem dicitur post illud. Quid si una tantum denunciatio omittatur. 991. Dubitatur 2. An denunciations faciendæ in Ecclesia, et in Missa. Dubitatur 3. In qua Parochia debeant fieri. 992. Dubitatur 4. In quibus diebus festis. Et an aliquando possint fieri in diebus ferialibus. 993. Quando sint repetendæ. 994. De obligatione denunciandi impedimenta. 995. Dubitatur 1. An teneatur denunciare impedimentum qui illud probare nequit. 996. Dubitatur 2. An unus testis de impedimento impediat Matrimonium. 997. Requisita ut talis testis impediat. 998. Dubitatur 3. An sufficiat unus testis, si sponsalia fuerint jurata. 999. An fama impediat Matrimonium. Quid si Judex privatam habuerit notitiam famæ, aut ipsius impedimenti. 1000. An contrahens teneatur impedimentum fateri. 1001. Quid debeat agere Parochus cognito impedimento. 1002. Dubitatur 1. An Parochus teneatur impedire Matrimonium, si ipse solus noverit impedimentum. Du-

bitatur 2. Quid si Ordinarius solus sit impediendi conscius. 1003. Quis possit dispensare in denunciationibus. 1004. An Episcopus, et ob quam causam. 1005. Causæ ob quas Episcopus tenetur dispensare. 1006. Causæ ob quas non tenetur, sed potest dispensare. 1007. Dubitatur 1. An possit dispensare Vicarius Generalis. Dubitatur 2. An aliquando Parochus possit dispensare, aut saltem declarare.

DUBIUM II. — *Quæ sint impedimenta dirimentia Matrimonium.* Pag. 18

1008. Impedimenta dirimentia sunt quindecim, videlicet. I. *Error*, II. *Conditio*, III. *Votum*, IV. *Cognatio*, V. *Crimen*, VI. *Cultus disparitas*, VII. *Vis*, VIII. *Ordo*, IX. *Ligamen*, X. *Honestas*, XI. *Ætas*, XII. *Affinis*, XIII. *Si Clandestinus*, XIV. *et Impos*, XV. *Baptave sit mulier, nec parti reddita tutæ*. 1009. I. *Error persone*. 1010. De errore circa personam. 1011. De errore circa qualitates personæ. 1012. An irritet Matrimonium error circa qualitatem, si dederit causam contractui. 1013. Dantur tres regulæ ad dignoscendum, quando error qualitatis redundet in substantiam. 1014. Prima, si quis actualiter contrahit sub conditione qualitatis. 1015. Secunda, si qualitas est propria cujusdam personæ. 1016. Tertia, si consensus fertur directe in qualitatem. 1017. II. *Conditio*, scilicet servilis. Plura notanda usque ad num. 1023. 1024. III. *Votum solemne*. 1025. Dubitatur 1. An hoc dirimat Matrimonium jure divino, vel ecclesiastico. 1026. Dubitatur 2. An Papa possit dispensare in voto solemni. 1027. IV. *Cognatio*. Et 1. De Cognatione *Legali*. 1028. 2. De Cognatione *Spirituali*. (de qua vide dicta de Bapt. ex n. 149.) 1029. 3. De Cognatione *Carnali*, et de regulis pro distinguendis gradibus. 1030. Arbor Consanguinitatis. 1031. V. *Crimen*. Primum *Homicidium*. Secundum *Adulterium*. 1032. Tertium *Raptus*. 1033. Assignatur regula: I. *Utroque patrate*, scilicet si adsit solum homicidium. 1034. An requiratur quod intentio Matrimonii alteri sit manifestata. 1035. II. *Uno patrate*, scilicet si adsit homicidium cum adulterio. 1036. Requisita ad hoc impedimentum incurrendum. 1037. III. *Neutro patrate*, scilicet si adsit adulterium sine homicidio. Requisita ad hoc impedimentum. 1038. Dubitatur 1. An taciturnitas adulteræ sufficiat pro consensu. 1039. Dubitatur 2. An promissio ficta inducat impedimentum. 1040. Dubitatur 3. An promissio conditionata inducat impedimentum. 1041. Dubitatur 4. An ad incurrendum impedimentum requiratur ut promissio fuerit mutua. 1042. Oritur etiam impedimentum ex adulterio cum Matrimonio attentato, vivente conjuge. 1043. Peccat qui vivente conjuge promittit alteri Matrimonium. 1044. VI. *Disparitas cultus*. Quid de Matrimonio cum hæreticis. 1045. VII. *Vis*, sive metus gravis, et injuste incussus ad extorquendum Matrimonium. 1046. In quo vis differat à metu. Et quid sit metus ab intrinseco, et metus ab extrinseco. 1047. Quæ requirantur ad metum gravem. 1048. Quæ mala constituent metum gravem. 1049. Quæ requirantur, ut metus irritet Matrimonium. 1050. Dubitatur 1. Quid si Judex injuste aliquem damnet, et promittat liberationem, si ducat filiam. 1051. Dubitatur 2. Quid si reus juste damnetur. 1052. Dubitatur 3. Quid si quis esset innocens, sed juste damnetur secundum allegata. 1053. Dubitatur 4. Quid si Medicus neget mederi, nisi ducat filiam. 1054. Dubitatur 5. An metus irritet Matrimonium de jure naturæ, aut ecclesiastico. 1055. Dubitatur 6. An irritet metus levis. 1056. Dubitatur 7. An metus reverentialis. 1057. Dubitatur 8. An possit resilire, qui metum incussit. 1058. VIII. *Ordo*. 1059. An Ordo sacer dirimat Matrimonium de jure divino. 1060. IX. *Ligamen*. 1061. X. *Ho-*

nestas. Non oritur hoc impedimentum ex sponsalibus incertis, neque ex conditionatis. 1062. Quæritur 1. An ex Matrimonio nullo. 1063. Quæritur 2. An ex Sponsalibus juste dissolutis. 1064. Quæritur 3. An ex Matrimonio clandestino. 1065. XI. *Ætas*. 1066. Vide plura de Matrimonio impuberum. 1067. An sit nullum Matrimonium contractum, si puer ætate completa nequeat coire. Quid de Matrimonio senum. 1068. XII. *Affinis*. 1069. De impedimento affinitatis ante Matrimonium contractum. 1070. De impedimento non petendi. 1071. Quæritur I. An uxor cognita per metum à consanguineo viri privetur jure petendi. 1072. Quæritur II. An ignorantia excuset ab hoc impedimento contrahendo. Et primo, si ignorantia sit juris. 1073. Secundo, si ignorantia sit facti. 1074. Tertio, si ignorantia sit pœnæ. 1075. Quæritur III. An ad contrahendam affinitatem requiratur, ut copula ex utraque parte sit consummata. 1076. Quæritur IV. Quis possit dispensare in hoc. 1077. Pœnæ contrahentium cum impedimento affinitatis. 1078. XIII. *Clandestinitas*. 1079. Quid si alicubi non possit haberi Parochus. 1080. An peregrini valide contrahant sine Parocho. 1081. Quis intelligatur nomine Parochi. 1082. An Parochus excommunicatus, aut irregularis, etc. 1083. Dubitatur 1. An excommunicatus assistens peccet graviter. 1084. Dubitatur 2. An talis Parochus possit alteri dare licentiam. 1085. Quales testes sufficient. 1086. Quid, si sint duo Parochi. Vel si sponsi habeant duo domicilia. 1087. An sufficiat Parochus alterutrius sponsi. 1088. Sufficit licentia præsumpta de præsentibus, et oretenus. 1089. De vagabundis. 1090. De Militibus. 1091. De peregrinis, carcere detentis, ægris, puellis in conservatoris degentibus, etc. 1092. An valide nubant sponsi coram Parocho nolente. 1093. Quomodo peccet Parochus non interrogans de consensu, vel non dicens: *Ego vos conjungo*, etc. 1095. XIV. *Impotentia*. Vide plura apud Busem. Qualis impotentia dirimat Matrimonium. 1096. I. De impotentia ex maleficio. II. Ex frigiditate. III. Ex improportione corporum. 1097. Dubitatur I. An valeat Matrimonium, si femina possit incidere cum periculo gravis morbi, sed non mortis. 1098. Dubitatur II. An soluto Matrimonio propter arctitudinem feminae, si postea per copulam cum secundo viro fiat apta primo, teneatur ad primum redire. 1099. Dubitatur III. An femina arcta teneatur pati incisionem. 1100. Dubitatur IV. An teneatur pati incisionem claustrii virginalis, si, etc. 1101. Quid agendum, si impotentia est certa. 1102. Quid si dubia, et dubium antecedit Matrimonium. 1103. Quid si dubium superveniat. 1104. Quid in dubio, an Matrimonium sit consummatum, vel an impotentia præcesserit. 1105. Quid censendum de Matrimonio in partibus Hæreticorum. 1106. XV. *Raptus*. 1107. Ad incurrendum impedimentum raptus requiritur, ut mulier rapiatur I. de loco ad locum; II. causa Matrimonii; III. invita. 1108. Quid si vir rapiat eam quacum sponsalia contraxerat.

DUBIUM III. — *Quando Matrimonium invalidum sit revalidandum.* . . . . . Pag. 67

1109. Quomodo revalidandum Matrimonium, si factum nullum ob consensum fictum, vel metu extortum. Quomodo si ob impedimentum occultum. 1110. Quæritur I. An in Matrimonio nullo ob impedimentum occultum revalidando, iterum requiratur assistentia Parochi, et testium. 1111. Quæritur II. Quomodo, et quando impedimentum censeatur occultum. 1112. Quæritur III. An sit revalidandum Matrimonium coram Parocho, et testibus, si ipsi tempore Matrimonii contracti erant conscii impedimenti. 1113. Quæritur IV. An qui fecte contraxit Matrimonium, teneatur ex justitia

illud revalidare per verum consensum. 1114. Quæritur V. An si quis fidei vel ex metu contraxit, debeat alterum conjugem certiorare de Matrimonii nullitate. 1115. Quæritur VI. An si Matrimonium fuit nullum ob aliquod impedimentum, oporteat, ut uterque fiat conscius de nullitate. 1116. Quid in casu urgentis necessitatis. 1117. Quæritur VII. Quotuplici modo possit renovari sive exigi consensus à parte inscia impedimenti.

DUBIUM IV. — *A quo, et ob quam causam possit dispensari in impedimentis Matrimonii.* 77

1118. In quibus impedimentis Papa possit dispensare. 1119. An Papa possit umquam dispensare in iis, quæ sunt de jure divino. 1120. An aliquando in impedimentis de jure naturæ. 1121. An possit Episcopus dispensare in impedimentis dirimentibus. 1122. Quæritur I. An possit, urgente necessitate, dispensare in eis ante Matrimonium contractum. 1123. Quæritur II. An post contractum. 1124. Quæritur III. An tunc requiratur, ut Matrimonium sit contractum bona fide. 1125. Quæritur IV. An Episcopus possit hanc facultatem alteri delegare. 1126. Episcopi possunt dispensare in omnibus impedimentis quæ impediunt Matrimonium de jure humano, vel quæ Matrimonio superveniunt. 1127. An Regulares possint dispensare ad petendum debitum. 1128. An ipsimet possint dispensare in voto castitatis ad contrahendum Matrimonium urgente necessitate. 1129. Quæ sint causæ justæ ad dispensandum in impedimentis dirimentibus. 1130. Adduntur aliæ causæ sufficientes. An sufficiat subministratio majoris pecuniæ. 1131. Notandum 1. Quid explicandum, ut dispensatio non sit subreptitia. Notandum 2. Veritas causarum pertinet ad valorem Dispensationis. 1132. Quæritur 1. An cessante causa cesset dispensatio. 1133. Quæritur 2. Quid in dubio, an causa falso allegata fuerit finalis, vel an allegata fuerit vera. 1134. Quæritur 3. An in supplicatione exprimendum sit, copulam incestuosam habitam fuisse cum intentione facilius obtinendi dispensationem. 1135. Quid si copula non fuerit ex tali intentione præhabita. 1136. Quæritur 4. An possit manifestari gradus remotior, tacito propinquiori. 1137. Quæritur 5. An petens secundam dispensationem debeat exprimere primam. 1138. Quæritur 6. An si quis habeat plura impedimenta ejusdem speciei, debeat omnia exprimere. 1139. Quæritur 7. An possint seorsim impetrari dispensationes plurium impedimentorum. 1140. Quæritur 8. An si quis post obtentam dispensationem rursus cognoverit consanguineam sponsæ, indigeat nova dispensatione. 1141. Quæritur 9. An interveniente copula incestuosa inter sponso, antequam dispensatio executioni mandetur, nova dispensatio requiratur. 1142. Quæritur 10. An si contrahentes sint diversæ Diocesis, unusquisque à proprio Episcopo sit dispensandus. 1143. Quæritur 11. Quæ sint clausulæ in dispensationibus S. Pœnitentiariæ. 1144. Quæritur 12. In quibus impedimentis S. Pœnitentiaria possit dispensare. 1145. Notandum 1. Ad dispensationis valorem non requiritur consensus ejus cui prodest. 1146. Notandum 2. Quid exprimendum, quando dispensatio petitur à Dataria, et quid quando à S. Pœnitentiaria. 1147. Formula supplicationis ad S. Pœnitentiariam pro impetrandâ dispensatione impedimenti, vel voti castitatis, ad celebrandum, aut revalidandum Matrimonium. 1148. Formula exequendi hujusmodi dispensationes.

LIBER VII.

DE CENSURIS ECCLESIASTICIS,
ET IRREGULARITATIBUS.

CAPUT I. — De censuris in genere. . . . . Pag. 94

DUBIUM I. — *Quid sit censura ecclesiastica.* . . . . . Ibid.

1. Quid sit censura. 2. An censura privet bonis internis. 3. An Degradatio, vel depositio sit censura. 4. An cessatio à Divinis. 5. An irregularitas (de qua vide etiam infra n. 351.)

DUBIUM II. — *Quotplex sit censura?* 95

6. Quotupliciter censuræ dividantur. An censuræ latæ ab Episcopo in Synodo sint perpetuæ, et tanquam latæ à jure. 7. Quando censuræ reputentur esse latæ sententiæ. 8. Quando ferendæ.

DUBIUM III. — *Qui possint ferre Censuram, et in quos?* 97

9. Quis possit censuram ferre. 10. Ex potestate ordinaria possunt. I. Papa. II. Episcopi. An autem eorum Vicarii. III. Prælati Regulares. IV. Concilia, et Capitula. V. Qui hoc habent ex privilegio. 11. Qui possint ferre censuras ex potestate delegata. Non possunt 1. Parochi. 2. Laici. 3. Fœminæ. 12. Quot condiciones requirantur, ut quis possit censuram ferre. I. Ut sit vir. II. Baptizatus. III. Tonsuratus. IV. Compos rationis. V. Ut habeat jurisdictionem expeditam. VI. Ut libere agat. 13. Quæ condiciones, ut quis possit censura ligari. I. Ut sit Homo. II. Baptizatus. III. Compos rationis. An ebrui, vel amentes ad tempus. 14. An impuberes doli capaces. 15. IV. Ut sit subditus. 16. An Reges. 17. An peregrini. 18. Ut sit persona determinata, quoad excommunicationem. 19. An excommunicatio in communitatem sit valida et licita. 20. Prælati Regulares possunt censuras ferre in subditos ubique existentes. 21. Quæritur I. An Episcopus existens extra Diocesim possit ferre censuras in subditos. 22. Quæritur II. An contra existens in Diocesi possit ligare censuris subditum extra degentem. 23. Quæritur III. An subditus delinquens extra Diocesim incurrat censuram latam per præceptum in futuro delinquentes. 24. An Monasteria Regularium sint loca exempta. 25. Quid, si agatur de damno resarciendo. 26. Quæritur IV. An Episcopus possit censuras ferre in subditum alienum delinquentem in sua Diocesi. 27. Quæritur V. An censura lata generaliter, liget alienigenas. 28. Quomodo quis ligari possit pluribus censuris.

DUBIUM IV. — *Ob quam causam possit ferri Censura.* 106

29. Ob quale peccatum incurrantur censuræ. 30. An ob veniale incurrat levis suspensio, vel interdictum. 31. An aliæ censuræ ob veniale sint nullæ. Et quid ex hoc inferatur. 32. An in dubio de gravitate materiæ incurrat censura. 33. An præceptum sub censura obliget sub gravi. 34. An ad incurrandam censuram actus debeat esse externus. 35. An possit imponi censura contra Officium recitantes distracte. 36. An actus peccati debeat esse consummatus. An censura contra homicidam incurrat etiam à mandante, etc. 37. An censura contra mandantem, etc., incurrat etiam effectu non secuto. 38. Observa distinctionem. 39. Utrum incurrat in dubio, an man-

datum influxerit. 40. Quid si dans consilium pro occisione illud revocet ante executionem. 41. An requiratur culpa propria. 42. Quid excuset à censura incurrenda. 43. An ad incurrendam censuram requiratur scire crimen vetitum esse etiam ab Ecclesia. 44. An hoc valeat etiam pro suspensione, et interdicto. 45. An detur ignorantia excusans à censura, quin excuset à mortali. 46. An metus gravis excuset à censura. 47. Quando excuset ignorantia etiam crassa. 48. An excuset ignorantia affectata. 49. An incurratur censura ob peccatum mere præteritum. An Episcopi possint ferre censuras pro delictis futuris. 50. Censura est invalida. I. Ob defectum ferentis. 51. II. Si præteritur ordo iudicii. 52. An in omnibus censuris requiratur monitio rei. 53. An censura sine monitione sit nulla. 54. Et quando sit nulla ob peccatum mere præteritum. 55. An requiratur monitio, si censura sit à jure ferendæ sententiæ. 56. An monitio debeat esse trina cum debito intervallo. Et an debeat fieri ab ipso Judge. 57. Quid si censura sit contra plures generaliter. 58. An censura sine trina monitione sit invalida. 59. Quid notandum quoad sententiam censuræ. 60. Quæ solemnitates in ea sint servandæ. 61. Quando autem istæ solemnitates non requirantur. Vide ib. alia notanda. 62. An incurratur censura lata disjunctive, verbi gr. *Sit excommunicatus vel suspensus.* 63. An possit ferri censura sub conditione. 64. An, transacto termino, incurratur censura, si creditor proroget. 65. Vide alia notanda circa ordinem ferendi censuram. 66. III. Censura est invalida ob defectum justæ causæ. 67. Quomodo quis se gerere debeat in dubio, an incurrerit censuram. 68. An in dubio censura judicanda sit justa. Et an reus teneatur parere Judici jubenti aliquid sub censura, si putet probabiliter, se ad id non teneri.

DUBIUM V. — *Qui possint absolvere à Censuris.* 121

69. Distinguendum inter censuram per sententiam particularem ab homine, et inter latam à jure, vel ab homine per sententiam generalem. 70. Quis possit absolvere à censuris latis à jure. 71. An omnes Confessarii possint absolvere ab excommunicatione minori. An simplex Sacerdos. 72. Quis possit absolvere à censuris latis ab homine per sententiam particularem. 73. Quis, si per sententiam generalem contra personas indeterminatas. 74. Quæ censuræ reservatæ possint absolvi ab Episcopo per Cap. *Liceat.* 75. Vide verba Capituli. 76. Notandum I. An Episcopus possit dispensare in irregularitate propter hæresim. Notandum II. Quando crimen dicatur occultum, vel deductum ad forum. 77. Dubitatur 1. An possit absolvi ab Episcopo qui fuerit punitus in foro alterius Episcopi. 78. Dubitatur 2. An crimen publicum in uno loco possit absolvi ab Episcopo in alio, ubi est occultum. 79. Notandum III. Qui veniant nomine Episcoporum. Notandum IV. Qui veniant nomine subditorum. Notandum V. Episcopi possunt absolvere à casibus Papalibus, occultis reservatis etiam post Tridentinum. (Remissive ad l. 6. n. 594.) 80. Notandum VI. An Episcopi gaudeant hac facultate, ubi Tridentinum non est receptum. 81. Quæritur I. An Episcopus possit dispensare in irregularitatibus, et suspensionibus cum suo subdito in aliena Diocesi morante. 82. Quæritur II. An facultas concessa in cap. *Liceat*, fuerit revocata per Bullam Cœnæ. 83. Verior sententia. 84. Quæritur III. An Episcopi possint absolvere à censuris Bullæ Cœnæ impeditos adire Romam. 85. Quæritur IV. Quinam dicantur impediti. 86. Quid, si impedimentum sit ad breve tempus, et quid si ad longum. 87. An teneatur reus absolutus deinde se præsentare Pontifici, si jam sit emendatus, et parti satisfecerit. 88. Quid, si impedimentum sit perpetuum. Et qui dicantur perpetue impediti. 89. Quæritur V. An impediti teneantur adire Romam per episto-

lam, aut procuratorem. 90. Quæritur VI. An Episcopus possit absolvere Hæreticum impeditum, etiam per alium. 91. Quæritur VII. An cum inferior absolvit impeditum à casu reservato sine censura, teneatur pœnitens sese præsentare Superiori. 92. Quæritur VIII. An impediti adire Episcopum possint à quocumque absolvi. 93. Quæritur IX. An possint Episcopi generaliter delegare alii facultatem sibi concessam in cap. *Liceat.* 94. De facultate Mendicantium absolvi reservata. 95. Quas censuras possint Regulares absolvere quoad sæculares. 96. An possint eos absolvere à casibus Papalibus occultis. 97. An pro foro externo. 98. An à casibus ab Episcopis sibi reservatis. 99. An à censuris Episcopis reservatis à jure, vel à consuetudine. 100. An à casibus Clementis occultis. 101. An Regulares possint absolvere suos subditos ab omnibus casibus Papalibus extra Bullam Cœnæ. 102. An etiam novitios. 103. An novitios etiam à censuris ab Episcopo sibi reservatis. 104. An Prælati regulares possint absolvere subditos à casibus Bullæ Cœnæ. (Usque ad n. 106.) 107. An subditos à censura ob percussionem alterius Religiosi, aut Clerici sæcularis. 108. Quid circa recipientes Bullam Cruciatæ. Remissive. 109. Regulæ pro absolvendis censuris. 110. An facultate data absolvi à Papalibus, comprehendantur censuræ Bullæ Cœnæ. 111. An in Jubilæo data potestate absolvi, omnes censuræ comprehendantur, etiam latæ ab Episcopo specialiter. 112. An habens facultatem circa casus Bullæ Cœnæ possit absolvere etiam ab hæresi. Usque ad n. 113. 114. Quid amplius notandum circa facultates Regularium. 115. Quid amplius circa facultatem concessam in Jubilæis.

DUBIUM VI. — *Quomodo danda sit absolutio à censura.* . . . . . Pag. 145

116. Quomodo absolvendæ censuræ in foro externo, et quomodo in interno. 117. An possit absolvi absens. 118. De eo qui absolutus est in Jubilæo. 119. De absoluteione metu extorta. 120. An valeat absolutio, non satisfacto parti. 121. Quid, si cum hac conditione sit concessa facultas. 122. An, secuta satisfactione, de se auferatur censura. 123. An valeat et liceat absolutio sub conditione. 124. An possit dari absolutio ad reincidentiam. 125. An ad reincidendum requiratur nova culpa. 126. An censura possit absolvi extra Confessionem. 127. Ad absolvendas censuras requiritur I. Satisfactio partis, 128. In quibus casibus possit reus absolvi ante satisfactionem. 129. Requiritur II. ut reus præstet juramentum non amplius committendi crimen, si sit valde enorme. 130. Requiritur III. ut censuratus petat absolutionem. 131. Plura notanda. Quid si reus adhuc sit contumax, vel invitus, vel oblitus non petierit. 132. An valeat absolutio, si reus falsum exponat.

CAPUT II. — De excommunicatione. 150

DUBIUM I. — *Quid sit, et quotuplex.* . . . . . Ibid.

133. Quid excommunicatio. Quænam veniat illius nomine major ne, aut minor. Et qui sint vitandi. 134. Resolutiones. 135. Quid requiratur, ut quis sit vitandus. Vide Constitutionem Conc. Constantiensis. 136. De 1 conditione, ut sit nominatim excommunicatus. 137. De 2 conditione, ut sit publice denunciatus. 138. An liceat toleratis cum aliis communicare. 139. An peccet inducens excommunicatum tolerantum ad communicandum in divinis, sine necessitate. 140. An idem de suspensio, et interdicto vitando. 141. Quando percussor Clerici sit vitandus. 142. An ad vitandum eum requiratur notorietas facti. 143. An sufficiat, ut alicui factum sit notum.

44. An requiratur etiam notorietas juris. 145. An percussor notorius in uno loco, sit vitandus in alio, ubi non est notus. 146. Quando possit credi vitandus absolutus.

DUBIUM II. — *Ob quam causam incurratur, et quem effectum habeat excommunicatio minor.* . . . . . Pag. 156

147. Ob quam causam incurratur excommunicatio minor. 148. An Episcopus possit alicui interdicare Sacramenta. Effectus directus excommunicationis minoris est privatio suscipiendi Sacramenta. 149. An sit privatio etiam ministrandi. 150. Effectus indirectus est privatio electionis passivæ ad beneficia. 151. Incurritur communicando cum vitando. 152. An sit mortale recipere Sacramenta cum excommunicatione minori. An ministrare. 153. An incurratur cum solo veniali. 154. Et an hoc veniale possit omitti in Confessione. 155. Quis possit absolvere ab ea; an etiam quicumque potest absolvere venialia. 156. Quis incurrat. Remissive.

DUBIUM III. — *Quot effectus habeat excommunicatio major.* 159

157. Qui sint effectus mediati excommunicationis majoris. I. Irregularitas ob exercitium Ordinis. II. Suspicio de hæresi, si per annum insordescat. 158. Qui sint effectus immediati. I. Privatio susceptionis Sacramentorum licitæ; et etiam validæ quoad Pœnitentiam. 159. An excommunicatus sine culpa suscipiens pœnitentiam valide absolvatur ante absolutionem censuræ. 160. Plura notanda. 161. An excommunicatus teneatur tollere impedimentum excommunicationis ad implenda præcepta. 162. II. Privatio communium suffragiorum, etc. 163. An possint offerri sacrificia, etc., nomine Ecclesiæ pro excommunicato vitando, si non stet per ipsum quominus absolvatur. 164. An possint offerri pro excommunicato tolerato. 165. III. Privatio administrandi Sacramenta. An peccent fideles sine causa recipientes Sacramenta ab excommunicato tolerato. 166. An excommunicatus vitandus valide ministret Sacramenta. 167. An Sacramentum Pœnitentiæ. 168. Quid si sit toleratus. Et quid in articulo mortis. 169. An excommunicatus licite ministret Sacramenta. 170. Quando etiam vitandus. 171. Quam pœnam incurrat excommunicatus illicite Sacramenta ministrans. An vitandus incurrat irregularitatem ministrans Pœnitentiam. 172. Quam pœnam incurrat recipiens Sacramenta sine necessitate à vitando. 173. IV. Privatio divinatorum officiorum. Quomodo peccet communicans in divinis cum vitando. Et an liceat recitare privatim Officium cum ipso. 174. An vitando liceat usus Sacramentalium, et orare privatim in Ecclesia. 175. Quid si vellet interesse Missæ, etc. 176. Ad quid teneantur Clerici, si excommunicatus nolit recedere. An alii assistentes peccent tunc mortaliter. Et an incurrant excommunicationem minorem. 177. Quæ veniant nomine divinatorum officiorum. An vitandus possit audire concionem, lectionem, etc., quomodo debeat expelli? aliàs Missa debet interrumpi. Et an inchoato Canone. 178. An excommunicatus teneatur ad Horas. Et an aliquando peccet dicendo, *Domine vobiscum*. An recitando cum alio privatim. 179. V. Nullitas beneficii collationis, et præsentationis, etc. 180. Plura notanda: et an idem dicendum de collatione dignitatum, etc. Quid si ante excommunicationem fuisset præsentatus. Et an beneficiatus faciat fructus suos. 181. An toleratus si inhabilis ad beneficia, officia, etc. 182. An valida sit collatio beneficii alicui, qui ignorat se esse excommunicatum. 183. An excommunicatus privetur fructibus beneficii ante sententiam. 184. VI. Privatio communicationi forensis. An possit se defendere in judicio. An agere. An testificari. An tuer

alios. 185. VII. Privatio usûs jurisdictionis. 186. VIII. Privatio ecclesiasticæ sepulturæ. Vide ibid. plura notanda de pollutione Ecclesiæ, vel Cœmeterii, de exhumatione, comitantibus, sepelientibus, etc. 187. Quid si sit Hæreticus non denunciatus. 188. IX. Privatio communicationis civilis. 189. I. Os. 190. II. Orare. 191. III. Vale. 192. An liceat signa urbanitatis sine verbis. 193. An liceat resalutare, et rescribere. 194. IV. *Communio*, id est contrahere, cubare, habere societatem, etc. 195. V. *Mensa*. Quid s casu accidat. 196. Quale peccatum sit communicare cum vitando. 197. Pecca graviter communicans. I. In Divinis. II. In eodem crimine. 198. An si mortale communicare frequenter cum vitando. 199. In quibus casibus communicans cum vitando incurrat excommunicationem majorem. 200. In quibus casibus liceat cum vitando communicare.

DUBIUM IV. — *Ob quas causas incurratur excommunicatio major.* . . . . . Pag. 180

ARTICULUS I. — *Quæ sint excommunicationes non reservatæ.* . . . . . Ibid.

209. Excommunicationes contra omnes. 210. Contra Clericos. 211. Contra Religiosos. 212. Excommunicationes adjectæ à Tridentino. Dubitatur 1. An incurrant excommunicationem cogentes puellas ingredi Monasteria, tantum ut educantur. Dubitatur 2. An cogentes ex metu reverentiali. Dubitatur 3. An cogentes mares. An impediens ingressum puellæ. Ibid.

ARTICULUS II. — *Quæ sint excommunicationes reservatæ Episcopis.* 185

213. Excommunicatio I. in eum qui leviter percutit Clericum. II. In eos qui absolvantur in articulo mortis, et postea non se præsentant Superiori. III. In Fratres Minores, etc. IV. In procurantes abortum fœtus animati affectu secuto. V. In eos qui communicant in eodem crimine, etc. VI. Excommunicationes quas Episcopi sibi reservant. 214. De excommunicatione imposita ex Monitorio. 215. An obligatus revelare damnum, si non revellet, etc. 216. An sit obligatio revelare crimen emendatum. 217. Qui, facto Monitorio, excusetur à revelando.

ARTICULUS III. — *Quæ sint Papæ reservatæ extra Bullam Cœnæ.* 187

218. Excommunicationes reservatæ contra omnes. 219. Excommunicationes reservatæ contra Clericos, et Religiosos. 220. Specialiter agitur 1. de excommunicatione contra duellantes, et cooperantes. 221. Agitur 2. de excommunicationibus latis contra violantes clausuram Monialium. 222. Dubitatur 1. An ingredienti sine licentia incurrant excommunicationem reservatam, si non intrent prætextu facultatum. Dubitatur 2. An incurrant omnes introducentes in clausuram. 223. Dubitatur 3. An talis licentia debeat esse in scriptis. Dubitatur 4. An licentia debeat esse specialis. 224. Dubitatur 5. A quo debeat concedi. 225. Dubitatur 6. Quæ causa requiratur ad licentiam concedendam. 126. Plura notanda circa ingressum Medicorum, et aliorum Officialium. 227. De ingressu Confessoriorum. 228. Dubitatur 7. An ingrediens cum licentia teneatur statim egredi. 229. De alia excommunicatione reservata in Moniales violantes clausuram, et in alios cooperantes. 230. De alia excommunicatione reservata contra mulieres violantes clausuram Religiosorum. 231. Quæ sœminæ excipiantur ab hac prohibitione. Et quæ domus veniant nomine Conventuum. 232. De prohibitione colloquendi cum Monialibus, juxta jus commune. Quid circa Regulares. 233. Dubitatur 1. An vetetur solus accessus sine colloquutione. 234. Dubitatur 2. An loquentes per nutus, aut signa, incurrant casum reservatum. 235. Dubi-

tatur 3. An peccet graviter semel colloquens cum Moniali. 236. Dubitatur 4. An in tali locutione detur parvitas materiæ, et an detur in Regularibus. 237. Dubitatur 5. An liceat colloqui cum Moniali ob utilitatem, sine licentia. 238. Dubitatur 6. An cum Abbatisa. 239. Dubitatur 7. Qui eximantur ab hac prohibitione, 1. Consanguinei in primo et secundo gradu. 2. Metu coacti. 3. Pauperes, et quæstantes. 240. Dubitatur 8. An impuberes. 241. Dubitatur 9. An Regulares incurrant excommunicationem latam ab Episcopo. 242. Dubitatur 10. An peregrini. 243. An Episcopi colloquentes cum Monialibus in aliena Diœcesi incurrant excommunicationem latam ab Ordinario loci. 244. DISSERTATIO super censuris circa sententiæ pertinentes ad Conceptionem B. V. Mariæ. Enunciantur Bullæ editæ sup hac materia. 245. Quando incurrant pœnas contradictores piæ sententiæ (Usque ad n. 247.) 248. Quando ejus fautores. 249. Probatur pia sententia usque ad n. 262. 263. An liceat emittere votum profundendi vitam ob defensionem præservationis B. V. Mariæ à labe originali.

ARTICULUS IV. — *Quomodo intelligenda excommunicatio percussoris Clericorum.* . . . . . Pag. 222

264. Verba Canonis. 265. Quid intelligatur I. per verba, *si quis*. An impuberes, et à quo ipsi possint absolvi. 266. Quomodo comprehendantur etiam mandantes, consulentes, etc. 267. Quomodo rati habentes. 268. Quomodo non impediendes. 269. An qui tenentur impedire tantum ex charitate. 270. Quid intelligatur II. per *Clericum*. 271. Quid per *Monachum*. An Eremitæ. 272. Quid III. per verba, *manus injecerit*. 273. An requiratur, ut percussio sit cum peccato mortali, et externe gravi. 274. Incurrit I. Clericum conspuens, vel aliter gravi injuria afficiens. II. Violenter detinens, etc. III. Persequens eum, ut decidat. IV. Apprehendens equum, etc. V. Hæc agens, etiam Clerico consentiente. VI. Clericus seipsum percutiens; sed alii id negant. VII. Judex laicus percutiens Clericum, vel ecclesiasticus percutiens per laicum. 275. Non incurrit. I. Fur clam furans. II. Percutiens jocose, vel casu. An pueri Clerici se percutientes. Et an defendentes se, vel suos, aut sua. III. Si absit mortale. IV. Percutiens Clericum per ignorantiam, aut inadvertentiam, aut per iram subitanam. Dubitatur 1. Quid si quis percudit ignorans alterum esse Clericum, animo tamen comparatus quod percuteret, etiamsi sciret. Dubitatur 2. An excuset ignorantia crassa. Dubitatur 3. Quid si quis percudit Petrum Clericum, credens Paulum Clericum. V. Excusatur etiam Prælati, aut Præceptor percutiens. An Pater? VI. Percutiens Clericum exercentem officium cauponis, etc., vel turpiter agentem, aut sollicitantem uxorem, aut consanguineam in primo gradu. Quando excusetur puella percutiens Clericum sollicitantem. 276. Quando Episcopus possit absolvere ab hac excommunicatione. 277. Quæ percussio dicatur *levis*, quæ *gravis*, et quæ *enormis*. 278. Quot modis percussio levis possit fieri gravis. 279. Quinam possint absolvere à percussione levi, et quinam à gravi. 280. Dubitatur 1. An in dubio percussio judicanda sit levis, aut gravis. Dubitatur 2. An incurrat excommunicationem qui venenum dat Clerico.

ARTICULUS VI. — *Quæ sint excommunicationes Papæ reservatæ per Bullam Cœnæ.* 231

281. De excommunicatione in retinentes, legentes, etc., libros Hæreticorum. 282. Ad eam incurrendam, requiritur I. Ut auctor sit hæreticus. An legi possint libri infidelium, vel Hebræorum. 283. II. Ut liber hæresim

contineat, vel de religione agat. Quid si error abradatur, vel si Auctor non sit damnatus ut hæreticus. Quid si quis legat ad confutandum Hæreticum. 284. III. Ut legatur materia notabilis. 285. IV. Ut scienter legatur, etc. 286. Non incurritur I. Si legas librum referentem verba Hæreticorum. II. Si legas Scholia Hæreticorum. 287. An prohibeantur libri philosophici, vel qui incidenter hæresim continent. 288. Quinam libri prohibeantur in Indice. 289. Quot classes librorum prohibitorum Index constituat. 290. Ad quem spectet libros prohibere. 291. An liceat ex curiositate, et si cum licentia legere libros hæreticos. Et an legere libros prohibitos ei, qui certus est lectionem non esse sibi obfuturam (Vide de hoc dicta l. 1. n. 199 in fine. 292. An incurrat qui legit procemium, indicem, etc. An qui audit legere. Et quid si inducat ad legendum. 293. An qui legit scripturam brevem, vel manuscriptum. 294. An qui legit duas lineas, vel minus quam paginam. 295. An qui retinet parvo tempore. 296. An excuset ignorantia crassa. Quid, si quis scit ex viro probo, librum esse prohibitum. 297. An incurrat excommunicationem qui impedit, ne liber comburatur, aut laudat stylum, etc. 298. An incurrat qui deponit librum prohibitum apud alium. 299. An qui eum comburit. A quo impetranda licentia legendi. 300. Ad incurrendam excommunicationem ob hæresim requiritur I. Ut sit Formalis. 301. Quæritur 1. An incurrat errans ex ignorantia crassa, vel affectata. 302. Quæritur 2. An qui dubitat circa res fidei. 303. Requiritur II. Ut error externetur. 304. Requiritur III. Ut manifestatio sit moraliter mala. Requiritur IV. Animus profitendi errorem. 305. Vide alia advertenda. 306. Incurrunt etiam *credentes*, *fautores*, *receptatores*, et *defensores*. 307. Quæritur I. An qui favent Hæretico ob amicitiam, etc. 308. Quæritur II. An qui Hæreticum recipit, ne capiatur, effectu non secuto. 309. Item incurrat excommunicationem Bullæ I. Surripientes bona naufragantium. 310. II. Domini imponentes tributa. 311. Quinam alii incurrant excommunicationem Bullæ.

CAPUT III. — *De suspensione, et degradatione.* . . . . . Pag. 242

DUBIUM I. — *Quid sit Suspendio, quotuplex, et unde dignoscatur, qualis, et quanta sit.* . . . . . Ibid.

312. Quid sit suspensio, et quis suspendi, aut suspendere possit. 313. An peccet graviter exercens actum, à quo est suspensus. 314. Dubitatur 1. An incurrat irregularitatem, si suspensio sit facta ad tempus. Dubitatur 2. An Episcopus suspensus à Pontificalibus incurrat irregularitatem Pontificalia exercendo. Et quid si Missam solemniter celebret. An Sacerdos suspensus non toleratus invalide absolvat. Quid si toleratus, vel si sit suspensus tantum a B. Ordine. 315. Quot modis possit ferri suspensio. 316. Qualitas suspensionis ex quo colligatur. Vide Resol. apud Busemb. Dubitatur 1. An suspensus à Beneficio possit, cum sit pauper, retinere fructus. Dubitatur 2. An suspensus à Beneficio censeatur suspensus etiam à Beneficiis, quæ possidet in aliena Diœcesi. 317. An suspensa communitate, sint singuli suspensi; et an isti incurrant irregularitatem. An suspensio debeat ferri in scriptis.

DUBIUM II. — *Quæ sint suspensiones in particulari, et quis ab eis possit absolvere.* . . . . . 248.

318. Quæ sint suspensiones Juris communiore Clericorum. 319. Quæ Religiosorum. 320. Quæ Episcoporum. 321. An quis possit suspendi ob culpam levem. 322. Quis possit absolvere à suspensione.

DUBIUM II. — *Quid sit Depositio, et Degradatio, et à quo, et ob quam causam ferri possit.* . . . . . Pag. 250

CAPUT IV. — De interdicto. 251

DUBIUM I. — *Quid sit, et quotuplex.* . . . . . Ibid.

328. Quid sit interdictum. 329. Quotuplex sit. 330. An interdicta Civitate, interdicantur suburbia. Et an Ecclesia Regularium. 331. Qui eximantur ab interdicto generali personali. Et an, interdicto Clero, interdicantur Religiosi, vel Clerici non habentes beneficium, aut officium. 332. Quid, si interdicantur cives, aut civitas.

DUBIUM II. — *Qui sint effectus Interdicti.* 252

333. Effectus interdicti sunt I. Prohibitio divinorum Officiorum. 334. II. Prohibitio Sacramentorum, excepto Baptismo, etc. 335. III. Prohibitio sepulture. 336. IV. Peccatum mortale, quod committitur à violentibus interdictum. Item irregularitas, quæ incurritur à Clericis, et excommunicatio à Religiosis.

DUBIUM III. — *Quis censuram Interdicti ferre, et quis tollere possit.* 255

337. Qui possint interdictum ferre. Et an ad illud incurrendum requiratur culpa gravis. 338. Qui possint tollere interdicta generalia à jure non reservata. 339. Qui personalia particularia. 340. De cessatione à divinis.

CAPUT V. — De irregularitate. 256

DUBIUM I. — *Quid, et quotuplex sit Irregularitas.* . . . . . Ibid.

341. Definitio irregularitatis. An irregularitas sit censura. Dupliciter dividitur irregularitas.

DUBIUM II. — *Quomodo effectus Irregularitatis.* 257

342. Effectus irregularitatis sunt tres. I. Inhabilitare ad Ordines suscipiendos. II. Impedire exercitium Ordinum. III. Invalidare collationem beneficii. An id valeat de beneficio simplicis. 343. An collatio tunc sit ipso jure irrita.

DUBIUM III. — *Quomodo incurratur et tollatur irregularitas.* 260

344. An in dubio irregularitas incurratur. 345. Non incurritur, nisi in jure sit expressa. 346. Dubitatur 1. In dubio de irregularitate contracta quomodo quis se gerere debeat. Et quid si dubium sit juris. 347. Dubitatur 2. Quid in dubio facti, præter homicidium. Dubitatur 3. Quid in dubio homicidii commissi. Dubitatur 4. Quid in dubio de aninatione fœtus, si abortus fuerit patratum. 248. An ad incurrendam irregularitatem ex delicto requiratur culpa mortalis, et actus externus, ac consummatus. 349. Quæritur I. Quid, si crimen fuerit externum, sed prorsus occultum. 350. Quæritur II. An ad incurrendam irregularitatem requiratur scientia legis. 351. Quæritur III. An etiam scientia pœnæ. 352. Quot modis tollatur irregularitas. 353. Irregularitas tollitur per dispensationem. Quis possit in ea dispensare. Plura notanda. 354. Quomodo tollatur irregularitas ex defectu natalium per professionem religiosam. 355. Prælati regulares in quibus irregularitatibus possint dispensare.

DUBIUM IV. — *Quæ sint irregularitates ex delicto?* . . . . . Pag. 268

356. Irregularitas ex delicto incurritur I. ob *Baptismum iteratum* 357. II. ob *Violationem censure*. 358. Plura notanda. (An autem quod ordinatur ligatus censura, incurrat irregularitatem. Vide dicta lib. 6. n. 799. Dub. 3. vers. *Utrum*.) 359. III. ob *Exercitium actus Ordinis sacri*, quem aliquis Clericus non habet. 360. IV. ob *Malam susceptionem Ordinum*. 361. Quotupliciter incurratur irregularitas ob furtivam susceptionem. 362. V. ob *Crimina infamia et notoria*. 363. Requiritur notorietas facti, vel juris. Quæ sint crimina, et exercitia, quibus annexa est infamia. 364. Quomodo tollatur hæc irregularitas. 365. VI. ob *Homicidium, vel mutilationem*. 366. De irregularitate ob homicidium voluntarium. 367. Hæc irregularitatem incurritur. I. Qui occidunt, vel mutilant. 368. Dubitatur 1. Quid, si homicidam pœniteat ante mortem. 369. Dubitatur 2. Quid, si unus feriat, sed alii occidant. 370. II. Incurrunt mandantes, vel consulentes homicidium vel mutilationem. 371. Dubitatur 1. Quid in dubio, an homicidium causatum fuerit ex mandato, sive consilio. 372. Dubitatur 2. Quid, si homicida jam erat determinatus ad occidendum. 373. Dubitatur 3. Quid, si consulens consilium revocet. 374. III. Incurrunt omnes cooperantes ad homicidium vel mutilationem, nempe. 1. Excitantes. 2. Præliantes in bello injusto. 3. Ministrantes auxilium. 4. Accusantes, etc. 5. Associantes. 375. Dubitatur I. An incurrant ratihabentes. 276. Dubitatur II. An non impediunt. 377. De irregularitate ob homicidium, vel mutilationem *casualem*. 378. De mutilatione membrorum. 379. Dubitatur 1. Quid veniat nomine *membri*. 380. Dubitatur 2. An fiat irregularis qui abscidit testiculos. 381. Et an ab irregularitate propter mutilationem possint dispensare Episcopi. 382. Plura apud Busembaum et præsertim, an dans potum infirmo, vel eum admovens, incurrat irregularitatem. (Vide ib. n. 4.) 383. Si quis dat operam rei licitæ, non fit irregularis, nisi apponat negligentiam moraliter culpabilem. 384. Hinc excusatur I. Magister, et pater verberans, si, etc. II. Equitans in equo feroci. III. Alens feram ligatam. IV. Resicientes tectum. V. Clericus in sacris, aut Monachus medens sine incisione. 386. Si quis dat operam rei illicitæ, non fit irregularis, si res non est periculosa. 387. Quid, si periculosa. 388. Quid, si quis occidat ad defensionem sui vel innocentis: et quid, si adulter occidat maritum aggressorem. (Remissive ad lib. 3. n. 398. v. *In ordine*.) 389. An fiat irregularis occidens ob defensionem libertatis, honoris, bonorum, etc. 390. Quomodo tollatur irregularitas propter homicidium. 391. An Episcopi possint dispensare in irregularitate ex homicidio voluntario. 392. Et quid, si homicidium fuerit omnino occultum. 393. Quid, si homicidium fuerit casuale. 394. An reputetur casuale homicidium patratum in rixa. 395. Et quid, si fuerit commissum per defensionem, sed excedendo moderamen. 396. Quomodo Prælati regulares possint dispensare in irregularitate ob homicidium, vel mutilationem cum subditis suis. Et quomodo cum laicis.

DUBIUM V. — *Quæ Irregularitates ex defectu.* 289

397. *Prima* ex defectu animæ. Hinc sunt irregulares. I. *Amentes, Dæmoniacci et Epileptici*. 398. Distinctius agit de amentibus. 399. De *Epilepticis et Dæmoniaccis*. 400. Quis possit dispensare in hac irregularitate. Et an Episcopi possint dispensare in aliqua irregularitate ex defectu. An saltem in dubio. An Prælati regulares. 401. II. Sunt irregulares *Illiterati*.

402. III. *Neophyti*. 403. *Secunda* ex defectu corporis, vel quia defectus impedit exercitium Ordinis, vel quia affert deformitatem. 404. Et primo ob impedimentum exercitii est irregularis. I. *Cæcus*. 405. *Surdus*. 405. III. *Mutus*. 407. IV. *Claudus*. 408. V. Qui caret manu, aut digitis omnibus, aut pollice, aut indice. 409. VI. Laborans febrili, paralyti, etc. item abstemius, etc. 410. *Secundo* ob deformitatem est irregularis. I. Ille cui deest membrum, nempe nasus, aut oculus. Quid, si desint auriculæ. 411. II. *Leprosus*. 412. III. *Monstruosus*, nempe gibbosus, pigmæus, æthiops. 413. Notandum 1. Quid, si defectus superveniat Ordinibus. Notandum 2. Quid, si antecesserit. 414. Quis possit in hac irregularitate dispensare. An Papa cum cæco. An Prælati regulares. 415. Quid si defectus corporis advenerit ex propria culpa. Et an in eo possit dispensare Episcopus. 416. Quid de Eunuchis. 417. Quid, si quis causam dederit abscissioni virilium. 418. Quid, si quis amputet sibi testiculos ob vocem servandam. 419. Et quid, si quis tantum attentet se occidere, etc. 420. *Tertia* ex defectu natalium. 421. Illegitimi legitimantur. I. Per Matrimonium subsequens. 422. An sufficiat, quod Matrimonium fieri potuisset tempore natiuitatis. 423. Notandum 1. Quid, si Matrimonium fiat postquam filius est ordinatus. Notandum 2. Quid, si Matrimonium non consummetur. 424. Notandum 3. Quid, si matrimonium sit nullum, sed ignoretur saltem ex una parte. 425. Notandum 4. Quid, si filii nascantur ex Matrimonio clandestino ob omissas denunciations. 426. II. Legitimantur filii per *Professionem religiosam*. 427. III. Per *Dispensationem Pontificiam*. 428. Episcopus potest dispensare cum illegitimo ad Ordines minores, et ad beneficium simplex. 429. Dubitatur 1. An ad recipiendum canonicatum. 430. Dubitatur 2. An cum illegitimo occulto. 431. Dubitatur 3. An saltem ad ministrandum in sacris Ordinibus jam susceptis. 432. Dubitatur 4. An filii *expositi* sint irregulares. 433. Principes sæculares possunt legitimare tantum ad sæcularia. Quid in dubio, an quis sit legitimus. 434. *Quarta* ex defectu *cetatis*. (Remissive ad lib. 6. n. 799.) 435. *Quinta* ex defectu *Sacramenti*, id est ob Bigamiam. Vide quæ sunt apud Bus. 436. Triplex est bigamia, *vera*, *interpretativa*, et *similitudinaria*. I. Quænam sit *vera*. 437. II. Quæ *interpretativa*. Hæc contingit quatuor modis. *Primus* modus, cum quis ducit viduam. 438. *Secundus* modus, cum quis ducit mulierem corruptam ab alio. 439. Dubitatur 1. Quid, si credat virginem. 440. Dubitatur 2. Quid, si invalide contrahat. 441. *Tertius* modus, cum quis cognoscit uxorem adulteram. 442. Dubitatur 1. Quid, si adulterium fuerit occultum. 443. Dubitatur 2. Quid, si cognoscit ignorans adulterium. 444. *Quartus* modus, cum quis contrahit duo Matrimonia, unum validum, aliud nullum. 445. Dubitatur 1. Quid, si utrumque fuerit nullum. 446. Dubitatur 2. Quid, si cum bona fide. 447. Dubitatur 3. Quid, si fide ineat secundum Matrimonium. 448. III. Quidnam sit bigamia *similitudinaria*. 449. An hanc irregularitatem incurrant etiam Clerici in sacris. 450. Quomodo tollatur irregularitas ex bigamia. An Papa possit in ea dispensare. 451. An Episcopi. 452. An saltem quoad Ordines minores, et ad beneficia simplicia. An in bigamia *similitudinaria*. 453. An Prælati regulares possint dispensare cum suis subditis in omnia bigamia. 454. *Sexta* ex defectu *sanæ*. 455. *Septima* ex defectu *libertatis*. Hinc sunt irregulares. I. Servi. 456. II. Conjugati. III. Curiales. IV. Milites, et administratores publici, atque exercentes sævia, aut turpia. 457. *Octava* ex defectu *lenitatis*. 458. An sit irregularis, qui occidit in defensionem honoris. (Vide etiam dicta n. 389.) 459. Fiunt irregulares ex hoc defectu. I. Qui occidunt in bello; sed quando. 460. An qui hortantur in bello ad occidendum. 461. II. Qui in iudicio concurrunt ad mortem, vel mutilatio-

nem. Modò ipsi I. *cooperentur*. 462. II. *Active*. 463. III. *Effaciter*. An peccent Clerici assistentes supplicio. 464. IV. *Proxime*. An peccet Confessarius, vel alius consultus à iudice, respondens aliquem in particulari esse plectendum. 465. Qui possint excusari. An omnes qui non concurrunt ut ministri ad causæ probationem, vel executionem. 466. V. *Per actionem ex natura sua ad id ordinatam*. 467. Quomodo vetitum sit Clericis, et Monachis se intromittere in causam sanguinis. 468. Fiunt autem irregulares. I. Iudices. II. Testes voluntarii. III. Accusatores, etc. Quid, si accuset Clericus, et quid, si causa sit propria, vel aliena. 469. An in hac irregularitate possit dispensare Episcopus, si fuerit occulta. An Prælati regulares. 470. Annotantur ultimo facultates, quas habet S. Pœnitentiaria super casibus, censuris, irregularitatibus, inhabilitatibus, votis, etc. Sequitur Elenchus *Quæstionum reformatarum*, etc.

